

AAR

circular 170

AMICS DE L'ART ROMÀNIC

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

febrer 1998

Institut d'Estudis Catalans

—

Carme, 45-47

—

08001 Barcelona

EDITORIAL

L'any 1835 fou nefast pel patrimoni cultural de totes les terres de l'Estat i per consegüent de Catalunya. S'han produït altres desastres que han incidit en la conservació del patrimoni cultural català, com han estat els aldarulls o revoltes, especialment els anys 1909 i 1936, emperò tot i la destrucció que en aquestes dates es produí, en la nostra opinió, no igualaren la pèrdua patrimonial que representà l'any 1835. L'esclat revolucionari d'aquest any no va incidir en la totalitat de l'obra del convent dels dominics de Santa Caterina, de Barcelona, que en realitat fou aterrat l'any 1837 per tal de poder construir-hi un mercat. Si no hagués estat aquest desig de millorar el proveïment de queviures dels barcelonins avui podríem contemplar, gairebé en la seva totalitat, aquesta construcció. Francesc Carreras Candi escriví: "entre los monuments gòtics que desapareixen en ares del *Modernisme* de la primera meytat del segle XIX, hi figuren: ... y Santa Catarina (837)...".

El convent de Santa Caterina era una fita per la seva qualitat artística, com molt bé ho valorava Francesc Pi i Margall l'any 1849. La seva construcció representa la introducció del gòtic a la nostra terra. A més, la seva història s'ha de valorar per la seva vinculació a la ciutat de Barcelona. La canalització de la primera aigua potable fou obra dels dominics l'any 1263, cent anys abans de l'establiment, per part del municipi, del sistema de proveïment d'aigua a les set fonts de la ciutat. No hem d'oblidar que el Consell de Cent Jurats, presidits pels consellers, es va reunir en aquest convent fins que disposaren d'edifici propi —el Saló de Cent— l'any 1373.

Amb motiu de la remodelació del mercat de Santa Caterina s'està portant a terme una campanya d'excavacions arqueològiques que han de permetre redescobrir els fonaments, si en resten, d'aquell convent, tot i que la destrucció fou tan radical que hom dubta de trobar quelcom. El plànol i les estructures de Santa Caterina són plenament documentats i segurament no hi haurà novetats en referir-se a l'església i claustre. Sí que poden restar, esparsos, diferents elements que poguessin resistir aquesta destrucció. Amb tot, sempre és d'agrair aquesta tasca d'estudi per a donar a conèixer un monument tan notable.

Seria desitjable que aquest important centre cultural d'època medieval i moderna no fos un record d'un dia, sinó que la tasca de recerca fos publicada i es "ressuscités" un edifici tan emblemàtic per a la història de Barcelona i de Catalunya, bressol del gòtic a les nostres terres.